

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

<i>autorka práce:</i>	Kateřina Líčková
<i>téma práce:</i>	Ozbrojené násilí – gangy maras – výzva a hrozba pro národní stát. Příklad El Salvadoru, Guatemaly a Hondurasu.
<i>autor posudku:</i>	PhDr. et Mgr. Kryštof Kozák, PhD., Institut mezinárodních studií, FSV UK
<i>datum:</i>	5. června 2011

Předložená práce Kateřiny Líčkové se zabývá problematikou gangů maras ve Střední Americe. Autorka se nejprve věnuje historickému vzniku a vývoji fenoménu maras. Navazuje kapitola, která se věnuje charakterizaci současných maras včetně možných teoretických přístupů k tomuto tématu. Poté autorka zkoumá interakce mezi maras a širší společností v zemích tzv. severního triangu. Důležitá je pak další kapitola, která se zaměřuje na maras jako na bezpečnostní hrozbu, analyzuje charakter této hrozby včetně jejího nadnárodního rozměru. Z hlediska cílů práce je pak klíčová poslední kapitola, která kriticky hodnotí politiky přijímané na úrovni jednotlivých států ve vztahu k maras, kdy autorka dochází k závěru, že často neodpovídají charakteru hrozby a situaci dále zhoršují. V závěru práce pak autorka zopakuje hlavní poznatky z jednotlivých kapitol.

Celkově je práce velmi detailně zpracovanou studií k aktuálnímu tématu, které zatím nebylo v České republice na této úrovni zpracováno. Z metodologického hlediska si práce vytyčuje z velké části převážně deskriptivní cíle, což odpovídá pokusu o komplexní zhodnocení dané problematiky. V případě jiného tématu by byl tento postup problematický, nicméně právě nedostatek zdrojů v českém a v podstatě i anglickém jazyce (velká část použitých materiálů je ve španělštině) tento postup ospravedlňuje. V poslední kapitole je částečně řešena i otázka adekvátních politik, které by odpovídaly charakteru problému. Autorka zde představuje svůj kritický pohled založený na zkoumání daného fenoménu.

Struktura práce je poměrně logická, i když jednotlivé kapitoly míří velmi různými směry a jejich vazba na celkové vyznění práce není úplně jasná. Zejména se v práci střetává důraz na vnitřní politiky a situace jednotlivých zemí s regionálním pohledem, kdy nejsou souvislosti vždy dostatečně zřejmé. Práce obsahuje i komparativní části, kdy se porovnávají tři země, ve kterých jsou maras aktivní, tato srovnání však nejsou úplně dotažena do konce, respektive chybí relevantní kontext a shrnující analýza. Z komparativního hlediska by bylo zajímavé uvést i rámcové srovnání

s dalšími zeměmi, kde je socioekonomická situace také velmi špatná, nicméně nedochází v takové míře ke vzniku skupin typu mara. Tím by se fenomén maras ve Střední Americe přehledněji vymezil, což je důležité i pro teoretické uchopení problému. Autorka správně uvádí i nejdůležitější teoretické práce ohledně fenoménu gangů a aplikuje je na situaci maras. V některých případech však chybí kritičtější analýza předkládaných přístupů, autorka s nimi velmi často pouze souhlasí a dále je nekomentuje. Částečně tedy chybí představení teoretických sporů či diskusí ohledně některých aspektů zkoumaného problému, nebo jsou pouze naznačeny mezi řádky. Závěr je spíše shrnutím nejdůležitějšího obsahu jednotlivých kapitol než syntézou s jasným vyzněním.

Z obsahového hlediska je práce nadprůměrně podrobně zpracovaná, autorka použila velké množství relevantních zdrojů, které jsou obtížně získatelné. Přinesla tak velmi cenný příspěvek pro další bádání v této oblasti. Z práce je vidět určitá fascinace daným fenoménem (v pozitivním smyslu), která svědčí o vysoké motivovanosti autorky. Tento přístup je v mnoha ohledech přínosný, nicméně vede také k určité nedůslednosti v dotahování některých argumentů do konce či nedostatečně vysvětleným tvrzením. Například na str. 33 je tvrzení, že „dítě se cítí být přitahováno k mara ve věku sedmi let“, které je příliš kategorické. V částech práce je řečeno, že pokud je vůdce zavřen do vězení, okamžitě jej nahrazuje vůdce nový, v jiných kapitolách je pak zmiňováno, že vůdci dál řídí operace z vězení. Na str. 72 je tvrzení, že „stále častější praktikou je vnitřní očistění“, které není úplně vyjasněno, podobně jako byrokratické přesuny na str. 121, které „umožnily imunitu vyšetřování“. Z koncepčních otázek autorka nevysvětluje fenomén nesmiřitelné rivality dvou hlavních maras, když hlavním jejich cílem je především vymezení se proti společnosti jako celku, a mohly by tedy v některých oblastech klidně i spolupracovat. Hlavní přínos práce je podle mého názoru v pokusu proniknout za mediálně atraktivní obraz maras a analyzovat hlubší příčiny tohoto fenoménu, což má důležité implikace i pro přijímání adekvátních politik.

Práce je po formální stránce na poměrně dobré úrovni. Autorka však občas používá trochu podivnou stylistiku a výrazy, které by podrobnější redakční práce snadno odstranila. Na str. 43 tak například najdeme výraz „který calls the shots z vězení“, na str. 120 se „neguje lidská podstata“, str. 88 obsahuje pleonasmus „naprosto kompletní“, str. 76 pak spojení „ochytračit policii“. Textu má celkově poměrně logickou strukturu, i když by mohly být přehledněji zdůrazněny důležité vazby mezi jednotlivými kapitolami či sekcemi. V práci jsou i překlepy, např. „pot pojmem“ na str. 6, „kultura“ místo „cultura“ na str. 7, „vlády nic nezmuže“ na str. 105. Autorka někdy neskloňuje španělská jména, což může působit matoucím dojmem.

Celkově se však jedná o nadprůměrně detailně zpracovanou diplomovou práci, která přináší podrobnou analýzu aktuálního problému. Práce splňuje formální a technické požadavky kladené na diplomovou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně až velmi dobře** v závislosti na výsledku obhajoby. Práci doporučuji po podrobných redakčních úpravách i k publikaci. Při obhajobě navrhuji položit otázku na zasazení závěrů práce do teoretických úvah ohledně různých typů hrozeb pro národní stát, a na srovnání s maras s jinými srovnatelnými skupinami, které působí v odlišných geografických lokacích. Důležité je také zhodnocení realističnosti alternativních postupů, které autorka v závěru upřednostňuje oproti tvrdě represivním politikám.